

Nova pisarija

(Iz praktičnih predavanj za mlade novinarje.)

»Priatelj, uči mene pisarije — kako in kaj vseč se Kranjcem poje...«
...Ce si, mladi mož, dozorel in se že ukvarjaš z ženskami, tedaj si opazil tudi lepo gospo Našo Stvarnost. Vse mesto jo pozna po njeni nenadkriljivi lepoti in moralni neoporečnosti. Ni kradla in ne preštevovale. Če torej nekoč opaziš, da ima obrnjeno nogavico na levi nogi, tedaj ne teci na vrat in nos in ne piši o tem članek. Zavedaj se, da so noge najboljčutljivejši del starnosti, zlasti še tako lepe kot Naše Stvarnosti. Ob nogah se prične dvom o ženski lepoti! Če pa si že storil kaj takega, tedaj hiti na uredništvo, ki ti ga ni objavilo. Kajne, da ne. No, članek ti bodo vrnil.

»Prvič, tovariš, je vaš članek predolg.«
Vsak članek o obrnjeni nogavici je predolg. Pojdi torej domov in ga skrajšaj. Najbolje bi bilo, ko bi že takoj krajšal vse o levi nogi. Nikakor pa ne krajšaj ničesar o moderni pričeski, lepem obrazu, negovanih oklah ali kaj podobnega. Zdaj se vrni. Šele potem bodo pričeli govoriti s teboj, tudi če si vztrajal pri nogavici. Zapomni si dobro urednikove pripombe. Vse te pripombe so načela, po katerih se ravna tudi v bodoče.

»Najprej se je treba OGRADITI!«

Pri vseh člankih o obrnjeni nogavici se je treba OGRADITI. Če ne veš, kaj je to, vzemi katerikoli list, najbolje Naš Tisk. Tam so izrazi:

- ne moremo z gotovostjo trditi,
- dozdevati bi se utegnilo,
- v nekem oziru bi držalo,
- morebiti,
- delno,
- če bi...

Vzemi zdaj svoj članek in opremi z njimi tisto nesrečno nogo, pri kateri tako trmasto vztrajaš. Če se ti je med tem zadelo, da tudi šepa nanjo, pripomni, da sicer ne šepa tako kot Hejajst ali Zlodej v Pohujšanju in da bi se utegnilo primeriti, da bi trdil, da sploh ne šepa. Najbolje, da ti poveš v tujkah, ki niso običajne. Pri tem je najbolje, da se poslužuješ fenomenologije in eksistencialistične terminologije. Pri nas ju še ne poznamo.

Toda ne misli, da je zdaj članek že za objavo. Zgoditi bi se utegnilo, da je kakzanesenjaški mladeniški list isto objavil tudi o desni nogi. Ko bi zdaj tu objavljali še o levi, bi bilo to naravnost ogabljenje. Poslušaj torej urednika, ki ti govori: »Lotite se problema s področja neproblematične problematike.«

Ko ti je enkrat to dejal, tedaj lahko rečeš: »Heureka«. Kajti veliko ti je zapupal. Zdaj si na konju. Poišči samo takšen problem, ki teško. Vsi listi so jih polni. Izvedel boš na primer, da gospa Naša Stvarnost rada je žemljice. Lahko sicer napišeš, da hodi ponje z obrnjeno

nogavico ali tudi šepavo nogo, toda to tako ali tako ni važno. Napiši zdaj, kako se na primer zblizueta format žemljice in petdesetdinarskega kovanca. Približuje se seveda elastičnejši. Kako se zblizueta tudi cena in napis na kovancu in kako bo prišlo do integracije (tega tako ali tako nihče ne razume). Nihče ne bo ugotovil, da bo prišlo do blagovne izmenjave. Če bo kdo ugotovil, tedaj se še vedno lahko ogradiš s kakšnim utegnilo bi. Zdaj boš videl: Nastala bo poplava člankov, ki se bodo borili za teboj. Najprej bo kak-gospod v zvezi s 50-dinarskim kovancem pošeno skraščil našo pošto. Nato se bo oglašila kakšna gospa in jih v zvezi s kakšnim takim kovancem, lahko tudi deset dinarskim pošeno zasolila sprevođnikom. Potem se bo oglašila kakšna gospodična in posvarila ženske pred pisiljevalci, na beg upred katerimi mlado dekle lahko izgubi 50 din. Ko boš potem bral svoj članek, te ne bo več vznemirilo, če tistega o levi nogi sploh ne bo v njem. Na uredništvu ti bodo pojasnili:

»Inače dobro, jedino lijevu nogu smo izbacili.«

Sei boš in zapil svoj honorar in prijatelji ti bodo čestitali. Prihodujč boš članek krajšal, se ogradiš, zgrabil problem neproblematične problematike in izbacio lijevu nogu, vse v mislih. Pisal pa boš o golobji nesnagi po mestu, o zvonjenju v ranih jutrih, o zbiranju razglednic in slik nogometišev. Imel boš občudovalce in oboževalce.

ŠKORPIJONČKI

PO STOPINJAH STAREJSIH — Delegati na nedavni univerzitetni skupščini Zveze študentov so se vrgli po starejših vzornikih — po občinskih odbornikih. Tudi njim njega dni ni preveč dišalo posedati po sejah občinskih in okrajnih skupščin.

MRZLA ZIMA — Videti je, da je po uredništvih naših revij in še ponekod drugod zmanjkalo kurjave in so se močje odločili, da se bodo grelji na drugačen način.

DEZINFORMACIJA — V Dnevnikovi glasbeni skrinji piše, da se največ ljudi vnema za »Poletno noč«, zmagovalko z blejskega festivala. Ljudje okrog našega lista pa menijo, da je zdaj nekaterim še bolj pri srcu »Dolina (ali kotlina — ljubljanska) brez odmeva«.

HUDA REČ — TT je objavil podatke koliko so za kulturne namene porabili v posameznih občinah v SR Sloveniji. Podatki so verjetno (in na žalost) točni. Recimo, da te denarce odštevaajo razni odborniki in da so ti odborniki predstavniki naše, ljudske oblasti in da se teh predstavnikov ljudske oblasti ne sme žaliti. Kako se bo potlej izlekel iz kaše novinar, ki je te žaljivke zapisal? Odborniki so tako imuni!

Komparativni zemljepis

2. ZDA

ZDA imajo General Motors, mi pa Zavstvo Kragujevac. Oni imajo cestne križarke, mi pa pogoste defekte.

ZDA imajo Las Vegas, mi pa Opatijo. Oni imajo Broadway, mi pa avtoput.

V ZDA igrajo rugby (to je pretepanje, ne pa šport) pri nas pa nogomet.

Oni imajo same profesionalce, mi pa same amaterje.

Oni imajo ženska društva, mi pa Mladinsko organizacijo. (Ta ženska društva se zelo učinkovito mešajo v ameriško kulturno in politično življenje. Njihova jugoslovanska inačica je pa bolj pohlevna.)

Mi smo vodilna sila med neangažiranimi, ZDA pa med zapadnimi deželami.

ZDA včasih naredijo tudi kak dober film, mi smo bolj dosledni.

ZDA imajo republikance, Slovenci pa tribunaše. Oni imajo Goldwaterja, Slovenci pa

Cisca Kida

Takih duš, kot je bil nekdanji Fabricius, na svetu ni veliko. Tako dobrohotno dobronamernih in človečansko dobrušnih namreč. Nič drugega, samo majčkeno je hotel kdaj pa kdaj izsiliti nekaj smeha iz ljudi.

Zategadelj je z nepoznano neutrudnostjo prevračal kupce potemnelih časnikov in neusmiljeno natančno slovenil dan za dnem tuje vice. Najrajši je imel pač francoske. Sprva je še imel nekaj sreče in ugleda tudi, pa mu je znani domači jezevec včasih objavil kakšnega.

Ne iz zlobnosti, temveč zgolj iz radovednosti in dobre volje je slavni Fabricius po izidih svojih prevodov vselej postopal za ogli, posedal po kavarnah ali pa se sprehajal po ulicah ter z ostrim očesom škilil ljudem v obraz, kako njegovi vici delujejo nanje.

Najprej si je dopovedoval, da se vara, da pač ljudje ne prebrajo humorističnih strani ob pravem času in pravem razpoloženju. Zakaj opazil je namreč, da ostajajo neodzivni, ali da celo kisajo obraze in daljšajo nosove.

Poskusil je z metodo aktivne soudeležbe avtorja v prodajanju — sam je posledno govoril posredovanje — svojih umetnin. Sledil je ljudem, čisto neopazno se jim je približal za hrbet in jim s prstom kazal svoje prevode, začel je celo

Fabricius

obračati strani in od časa do časa sam prebral kakšnega naglas.

Potem je nepriznani Fabricius nenadoma izbruhnil, v vsej svoji dobroljivosti ni mogel več prenašati take banalne neodzivnosti. Prinesel je v kavarno cel kup najnovjših izvodov jezevca, jih začel mašiti ljudem za srajce, pa v usta in ženskam za dekolteje. Vznemirjenje je prerastlo v vpitje, vpitje v pretep, in na koncu je Fabricius obležal v prahu na tleh, pobit idejno in telesno, s strašnim pesimizmom v srcu in skoraj brez zob v ustih.

Začele so padati na njegovo glavo nesreča za nesrečo; vse zaradi izbitih zob.

Toliko so ga prej vendarle upoštevali, da je imel odmerjen svoj oguljen stol v nekakšnem delavskem svetu. Na prvi seji po aktivnem zavzetju za svojo umetnost ga je moral zamenjati. Govorili so o pomembnih stvareh kolektivna, recimo o spremembi statuta. Vsi so bili zanj, pa povprašajo še Fabricija:

- Kaj pa ti, tovariš, misliš?
- Si za?
- Si proti?

Fabricius ne more s svojimi opusto-

pralnico novozgrajenega delavskega bloka (na poti ga seveda spremlja tajnica). Da ne bi vse skupaj ob nekoliko neugodnih pogojih izvenelo preveč demokratično, jim ni prostalo nič drugega, kot da so sklenili tovariša Vrano zrotirati. Določili so mu mesto direktorja novega podjetja v izgradnji.

Ostal je problem podjetja, ki ga je tovariš Vrana zapustil. Milijarda ptičjih zlatnikov deficit ni pomenila nič dobrega, še posebej takrat, ko se govori o družbenih sredstvih. Poklicali so na pomoč eksperta za takšna vprašanja tovariša Lisjaka, ta pa je po stari navadi predlagal integracijo s podjetjem, ki so mu obetali obilo perspektiv.

Samo slučaj je bil, da je bil direktor tega podjetja prav tovariš Vrana.

In tako je prišlo do integracije. Novozgrajeno podjetje je stalo, saj so morali čakati, da tovariš Vrana zgradi ostali del, ki ga bo treba integrirati. In tako so čakali leto, dve, tri... Pa so si ljudje zopet začeli misliti, da tako le ne gre. Sklicali so zbor volivcev in povabili nanj tudi tovariša Vrano. Vsi so pričakovali, kaj bo povedal v svoj zagovor, toda Vrana ni nastopal kot obtoženec, temveč kot suveren direktor, ki se zaveda svoje osnovne naloge, čim bolj koristiti družbi.

»Tovariši živali in tovarišice živance,« je začel. »Moj sorodnik, predsednik naše vlade ter moj prijatelj iz otroških let — predsednik našega okraja vedno zatrjuje, da je treba delati počasi, toda sigurno...«

Navdušen aplavz.

In tako je tovariš Vrana ostal še naprej direktor integriranega podjetja. Toda Vrana je vrana in stara navada je železna srajca, pa so znova ugotovili, da so primanjkljaji res preveliki in... Na žalost kopriva ne pozebe in bogovi držijo skupaj. Prišle so elementarne nezgode in stvar je bila rešena. Organizirali so živalsko posojilo, krili vse primanjkljaje ter zrotirali tovariša Vrano na mesto direktorja...

Nauk: »Nikoli ne sprejmi vodilnega mesta. Vsi perversni kritizerji se bodo spravili nate in se izživljali v svojih malomeščanskih kompleksih. Poleg tega pa je tu še rotacija...«

O. Horn

ženimi usti ničesar. Sram ga je. Skoz špranje spravi samo nekakšno mrmranje.

- Ti, tovariš, torej ne misliš tako?
- Nisi za!
- Si protil!
- Premisli in pazi na svoje nebesede!

Ko so govorili o strahotnih uspehih podjetja, so se veselili in smejali na vsa usta.

— Tovariš Fabricius, pravi vodilni, ti se menda ne veseliš z nami, kaj?

- Nisi za!
- Nisi protil!
- Premisli in pazi na svoj nesmehl!

Zmaknil so mu stol, moral je, kakor so govorili, napredovati nekaj stopnic niže.

Neznansko žalosten je bil zategadelj Fabricius. Saj je vendar s tovariši. Kmalu bo dobil nove zobe, potem bo spet bolje. Še bolje, saj bo dobil zlate zobe.

— Zlate zobe? pravi socialna.
— Čisto mogoče, reče zobar, le sami si preskrbite zlato, saj imate gotovo kakega znanca kje. To je prvič ceneje, drugič pa ga pri nas težko dobimo.

In spet je seja upravnih ljudi.
— Slišali smo, tovariš Fabricius, da si dobil zlato.

- Po nečisti poti!
- Daj ga nam!
- Dal je zlato.

— Mogoče je tako tudi prav. Družba ga potrebuje, si misli.

Potem je moral v arest.
Ko se je vračal, je moral nositi tudi že očala. Taka iz celuloida. Star in siv je bil, popolnoma nespoznavnega obraza, pripravljene na smeh in jok hkrati.

Sredi belega dne je okamenel na oglu glavne ulice. Prišel je prvi mimo raztrgan paglavec in potegnil podenj velike okorne črke INRI.

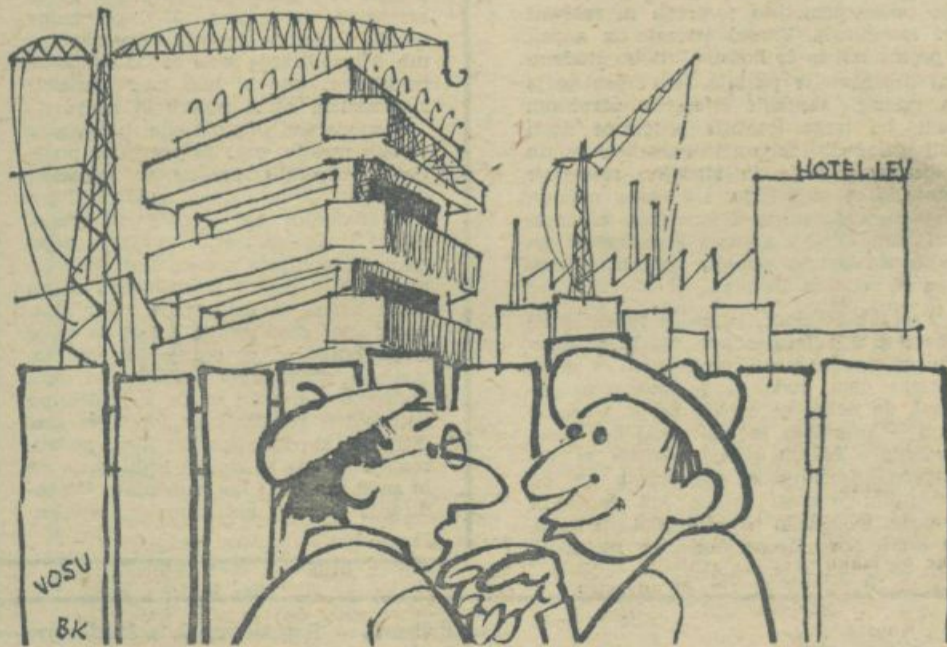
Dolga vrsta iz podjetja je na drogu prinela zlate zobe in mu jih obesila okoli vratu. Tekle so solze.

Stari Fabricius. Kdo bo slovenil francoske vice zdaj? Ošel si na višje mesto: enim si bog, drugim simbol kulta. Zato si Fabricissimus.

Imel si ostre zobe. Zobje so hinavski, grizejo samo druge, sebe pa ne.

Veš!!

Vo-man

— Ne vem, zakaj se sploh razburjajo zaradi povečanja dajatev za šolanje odraslih. Malo se ozri naokrog pa boš videl, da jih plačujemo že precej časa in to kar precejšnje.